

Ю.П. Аленін,

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри кримінального процесу
член-кореспондент
Національної академії правових наук України

І.В. Гловюк,

доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри кримінального процесу

В.К. Волошина,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального процесу

КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Соціальна значимість кримінально-процесуальної діяльності в сучасній державі вимагає належної підготовки фахівців із правильного тлумачення та застосування положень кримінального процесуального законодавства, що в межах Національного університету «Одеська юридична академія» забезпечується кафедрою кримінального процесу, новий поштовх науковим дослідженням якої надало прийняття Кримінального процесуального кодексу України 2012 р. Кафедра кримінального процесу входить до складу Інституту кримінальної юстиції Національного університету «Одеська юридична академія».

Кафедра кримінального процесу Одеської державної юридичної академії була створена в січні 1998 р. Завідувачем кафедри став Юрій Павлович Аленін, який очолював її до вересня 2016 р. З травня 2017 р. завідувачем кафедри кримінального процесу стала доктор юридичних наук, доцент Ірина Василівна Гловюк.

Наразі кафедра кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія» представлена таким персональним складом: завідувач кафедри, д. ю. н., доцент Ірина Василівна Гловюк; д. ю. н., професор, заслужений юрист України, член-кореспондент Національної академії правових наук України Юрій Павлович Аленін; к. ю. н., доцент Максим Іванович Смирнов; доцент кафедри Тетяна Василівна Лукашкіна; к. ю. н.,

доцент Євгенія Миколаївна Гідулянова; к. ю. н., доцент Людмила Миколаївна Гуртієва; к. ю. н., доцент Владлена Костянтинівна Волошина; к. ю. н., доцент Вадим Георгійович Пожар; к. ю. н., доцент Микола Михайлович Стоянов; к. ю. н., доцент Денис Вікторович Шилін; к. ю. н., доцент Микола Іванович Пашковський; к. ю. н., доцент Анастасія Вікторівна Підгородинська; к. ю. н., доцент кафедри Інна Василівна Мудрак; к. ю. н., доцент кафедри Олександр Олександрович Торбас; к. ю. н., асистент Ірина Леонідівна Чупрікова; к. ю. н., старший викладач Ольга Валентинівна Малахова; к. ю. н., старший викладач Андрій Сергійович Степаненко; старший викладач Катерина Володимирівна Дрішлюк; к. ю. н., старший викладач Аліна Владиславівна Мурзановська. Організацією роботи кафедри займаються лаборанти кафедри – старший лаборант Т.Г. Лановенко, лаборанти А.М. Мілітонян, В.В. Капелюх, І.М. Гавгаш. Багато років присвятила організації роботи кафедри лаборант О.Е. Бондаренко.

Завідувач кафедри, доктор юридичних наук, доцент Ірина Василівна Гловюк захистила в 2016 р. докторську дисертацію на тему «Кримінально-процесуальні функції: теоретико-методологічні засади й практика реалізації». І.В. Гловюк розробляє наукові проблеми судової діяльності в досудовому провадженні, кримінально-процесуальних функцій, заходів забезпечення

кримінального провадження. І.В. Гловюк має наукові праці з питань судової діяльності та її напрямів у кримінальному провадженні, кримінально-процесуальних функцій, питання участі окремих суб'єктів у кримінальному провадженні, кримінально-процесуального доказування, заходів забезпечення кримінального провадження. І.В. Гловюк входила до авторського колективу науково-практичного коментаря до Кримінального процесуального кодексу України 2012 р., а також є співавтором навчально-методичних посібників із сучасного кримінального процесуального законодавства, прийняття процесуальних рішень за новим кримінальним процесуальним законодавством України, використання практики ЄСПЛ у кримінальному провадженні. І.В. Гловюк є автором монографій «Судова діяльність у досудових стадіях кримінального процесу: теорія й практика» (2010 р.), «Кримінально-процесуальні функції: теорія, методологія та практика реалізації на основі положень Кримінального процесуального кодексу України 2012 р.» (2015 р.).

Провідний професор кафедри кримінального процесу – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, член-кореспондент НАПрН України Юрій Павлович Аленін, займав посаду завідувача кафедри з 1998 р. до 2016 р. Ю.П. Аленін у 1984 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Розслідування в проблемних ситуаціях, які виникають у справах про розкрадання рибопродуктів». У 1987 р. отримав наукове звання доцента. У 1997 р. Ю.П. Аленін захистив докторську дисертацію на тему «Теоретичні та практичні основи розкриття й розслідування осередків злочинів». У 2001 р. йому було присвоєне вчене звання професора.

Сфера наукових інтересів професора Ю.П. Аленіна – проблеми розслідування тяжких злочинів, слідчі (розшукові) дії та їх провадження, судовий контроль у досудовому провадженні,

досудове провадження за КПК 2012 р., заходи кримінально-процесуального примусу, учасники кримінального провадження. Ю.П. Аленін є автором більш ніж 150 наукових праць, серед яких такі: «Выявление и расследование очагов преступлений: теория и практика: монография» (1996 р.), «Процесуальные особенности производства следственных действий: монография» (2002 р.), «Введение в украинское право» (у співавторстві), «Расследование тяжких преступлений: научно-практическое пособие» (у співавторстві, 2006 р.), «Кримінально-процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар» (у співавторстві), «Кримінально-процесуальне право України: підручник» (у співавторстві, 2009 р.), «Кримінальний процес України: навчальний посібник для підготовки до іспиту» (у співавторстві, 2010 р.), «Прийняття процесуальних рішень за новим кримінальним процесуальним законодавством України» (у співавторстві, 2012 р.), «Розслідування злочинів проти особи: керівництво для слідчих» (у співавторстві, 2014 р.). Ю.П. Аленін очолював науковий колектив із підготовки науково-практичного коментаря Кримінального процесуального кодексу України 2012 р.

Під керівництвом професора Ю.П. Аленіна було захищено більше 20 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Професор Ю.П. Аленін був науковим консультантом під час підготовки двох дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук. Ю.П. Аленін брав участь у Робочій групі з доопрацювання Кримінального процесуального кодексу України (за розпорядженням голови Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності про утворення Робочої групи з доопрацювання проекту Кримінального процесуального кодексу України від 13.02.2012 р.), у комітетських слуханнях на тему «Про стан підготовки до розгляду в другому читанні Кримінального процесуального

кодексу України» (реєстр. № 9700) від 29.02.2012 р.

Наразі кафедра здійснює підготовку здобувачів вищої освіти всіх рівнів і спеціалізацій університету за такими дисциплінами: кримінальний процес; теорія та практика реалізації кримінально-процесуальних актів; міжнародне співробітництво в кримінальному провадженні; судовий контроль у кримінальному судочинстві; теорія доказів у кримінальному провадженні; проведення слідчих (розшукових) дій; досудове розслідування; судове провадження; захист і представництво в кримінальному провадженні; складання процесуальних документів у кримінальному провадженні; використання практики Європейського суду з прав людини в кримінальному провадженні; судові рішення в кримінальному провадженні; спеціалізоване процесуальне керівництво; теорія та практика реалізації кримінально-процесуальних актів, адвокат під час здійснення судового контролю в досудовому розслідуванні, складання процесуальних документів у досудовому розслідуванні, досудове розслідування корупційних злочинів, повноваження слідчого судді, складання судових рішень, заходи забезпечення кримінального провадження, особливі порядки кримінального провадження, функціональна характеристика сучасного кримінального провадження, актуальні проблеми правосуддя в кримінальному провадженні, актуальні питання сучасного кримінального провадження, доказування в сучасному кримінальному провадженні й ін.

Співробітники кафедри постійно беруть участь у міжнародних наукових семінарах і конференціях за межами України (Молдова, Республіка Таджикистан, Словенська Республіка, Республіка Білорусь); у наукових міжнародних конференціях в Україні; усеукраїнських і регіональних конференціях та інших наукових заходах, які проходять у Києві, Одесі, Харкові, Львові, Запоріжжі, Дніпрі, Миколаєві, Хмельницькому, Сумах, Івано-Фран-

ківську, Луцьку тощо. Слід відмітити й широку репрезентативність наукових досліджень кафедри в провідних українських і зарубіжних журналах і збірниках наукових праць («Право України», «Держава і право», «Підприємство, господарство і право», «Вісник Верховного Суду України», «Бюлетень Міністерства юстиції України», «Вісник прокуратури», «Адвокат», «Юридична Україна», «Актуальні проблеми держави і права», «Актуальні проблеми політики», «Митна справа», «Юридичний вісник», «Проблеми законності», «Південноукраїнський правничий часопис», «Вісник Львівського університету. Серія юридична», «Часопис Академії адвокатури України», «Часопис Київського університету права», «Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ», «Вісник Академії адвокатури України», «Форум права», «Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна», «Науковий вісник Ужгородського національного університету», «Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія», «Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ», «Науковий вісник Херсонського державного університету», «Прикарпатський юридичний вісник», «Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія», «Порівняльно-аналітичне право», «Часопис Академії адвокатури України», «Право і громадянське суспільство», «Nauka, oświata, prawn, zarządzenie», «Веснік Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы», «Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України», «Вісник кримінального судочинства» та ін.).

Співробітники кафедри постійно готують відгуки на дисертації й автореферати дисертацій; здійснюють підготовку відповідей на запити Конституційного Суду України, Верховного Суду України, Верховної Ради України та народних депутатів України, Міністерства внутрішніх справ, Вищого спе-

ціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ, Генеральної прокуратури України.

Викладачами кафедри організовані та проведені такі заходи: Регіональний круглий стіл «Шляхи вдосконалення кримінального процесуального законодавства» (м. Одеса, 19.04.2013 р.); Усеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція «Актуальні проблеми доказування в кримінальному провадженні» (м. Одеса, 27.11.2013 р.); Усеукраїнська науково-практична конференція «Сучасне кримінальне провадження України: доктрина, нормативна регламентація та практика функціонування» (м. Одеса, 17.04.2015 р.); Усеукраїнська науково-практична конференція, присвячена 70-річчю д. ю. н., професора Ю.П. Аленіна «Актуальні проблеми вдосконалення кримінального процесуального законодавства» (м. Одеса, 21.04.2017 р.).

Викладачі кафедри кримінального процесу активно здійснюють наукові розвідки у сфері кримінального процесу, надають пропозиції до проектів нормативних актів, дають відповіді на запити щодо застосування та тлумачення кримінальних процесуальних норм. Крім того, викладачі кафедри систематично проводять лекції для суддів, адвокатів, працівників правоохоронних органів.

Авторським колективом викладачів кафедри було підготовлено науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України від 13.04.2012 р. («Кримінальний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар»; відп. ред. С.В. Ківалов, С.М. Міщенко, В.Ю. Захарченко; Харків, 2013 р.). Представники професорсько-викладацького складу кафедри брали участь також у підготовці науково-практичних коментарів Кримінально-процесуального кодексу 1960 р.

Серед доробку кафедри у сфері навчально-методичної роботи слід виділити підручник «Кримінально-процесуальне право України» за заг. ред. Ю.П. Аленіна (Харків, 2009 р.); посібники з кримінального процесу («Кримі-

нальний процес України. Посібник для підготовки до іспиту»; Ю.П. Аленін, М.І. Пашковський, Т.В. Лукашкіна, І.В. Гловюк; за заг. ред. Ю.П. Аленіна; Харків, 2010 р.; М.І. Смирнов «Кримінальний процес України: навчально-методичний посібник»; М.І. Смирнов, І.В. Гловюк; Одеса, 2008 р.; «Кримінальний процес України: навч.-метод. посібник для студентів юр. коледжу»; В.Г. Пожар, М.М. Стоянов, Д.В. Шилін; Одеса, 2012 р.; «Кримінальний процес України: навч.-метод. посібник для студентів юридичного коледжу»; Ю.П. Аленін, В.Г. Пожар, Д.В. Шилін, А.В. Мурзановська; Одеса, 2016 р.); з прокурорського нагляду в кримінальному процесі (М.І.Смирнов, І.В. Гловюк «Нагляд прокурора в досудових стадіях кримінального процесу України: навчально-методичний посібник»; Одеса, 2009 р.); навчально-методичний посібник із прийняття кримінально-процесуальних рішень («Прийняття процесуальних рішень за новим кримінальним процесуальним законодавством України»; Ю.П. Аленін, В.Г. Пожар, І.В. Гловюк та ін.; Одеса, 2012 р.); доказів і доказування («Теорія доказів у кримінальному судочинстві»; Т.В. Лукашкіна, Л.М. Гуртієва; Одеса, 2016 р.); із ювенальної юстиції в Україні (Є.М. Гідулянова «Ювенальна юстиція в Україні. Навчально-методичний посібник»; Одеса, 2013 р.); із сучасного кримінального процесуального законодавства («Сучасне кримінальне процесуальне законодавство: навчально-методичний посібник»; Н.В. Кіцен, М.М. Стоянов, І.В. Гловюк; Чернівці, 2015 р.); із міжнародного співробітництва в кримінальному провадженні («Міжнародне співробітництво в кримінальному провадженні: навч.-метод. посібник»; М.І. Пашковський, А.В. Підгородинська, В.К. Волошина; Одеса, 2016 р.); з основ кримінального процесу Франції («L'essentiel de la procédure pénale française: Étude théorique»; І. Gloviuk; Odessa, 2013); із судових рішень у кримінальному провадженні («Судові рішення в кримінальному про-

вадженні України: навч.-метод. посібник»; Л.М. Гуртієва, Т.В. Лукашкіна; Одеса, 2017 р.).

Ю.П. Аленін брав участь у підготовці керівництва для слідчих (Ю.П. Аленін «Розслідування згвалтувань», Одеса, 2014 р.).

Ю.П. Аленін і В.К. Волошина брали участь у підготовці колективної монографії («Одесская школа права. Введение в украинское право» под. общ. ред. С.В. Кивалова; отв. ред. М.В. Афанасьева; сост. Ю.Д. Батан; МОН Украины, НУ ОЮА. Одеса, 2016 р.).

Колективом кафедри кримінального процесу підготовлено науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу 2012 р.

Учені кафедри кримінального процесу НУ «ОЮА» є авторами монографій із найактуальніших проблем кримінально-процесуальної доктрини та практики: «Процессуальные особенности производства следственных действий» (Ю.П. Аленін, 2002 р.); «Институт взаимной правовой помощи в криминальных делах: современный стан і перспективи розвитку» (М.І. Смирнов, 2006 р.); «Судова діяльність у досудових стадіях кримінального процесу: теорія й практика» (І.В. Гловюк, 2010 р.); «Використання рішень іноземних судів і міжнародних судових органів у кримінальному процесі України (А.В. Підгородинська, 2013 р.); «Форми закінчення досудового розслідування за Кримінальним процесуальним кодексом України» (О.О. Торбас, 2015 р.); «Кримінально-процесуальні функції: теорія, методологія та практика реалізації на основі положень Кримінального процесуального кодексу України 2012 р.» (І.В. Гловюк, 2015 р.).

Наразі науково-педагогічним складом і аспірантами кафедри здійснюється науково-дослідницька робота в межах теми «Динаміка кримінального процесуального законодавства України: досвід і перспективи» за такими напрямками: теоретико-методологічні аспекти вдосконалення нормативно-правової регламентації та підвищення ефек-

тивності досудового провадження; реалізація засад у кримінальному провадженні; процесуальні механізми забезпечення захисту прав неповнолітніх у кримінальному провадженні; забезпечення, охорона та захист прав людини в кримінальному провадженні: теорія й практика; доказування як етап прийняття процесуальних рішень у кримінальному провадженні України; забезпечення прав потерпілого в кримінальному провадженні: теорія, проблеми, перспективи; реалізація засад кримінального провадження в доказуванні; особливості реалізації процесуальних форм міжнародного співробітництва в кримінальному провадженні; процесуальний статус юридичних осіб у кримінальному провадженні: теоретичні основи й особливості реалізації; доктринальне забезпечення кримінально-процесуальної діяльності прокурора в кримінальному провадженні; використання преюдицій у кримінальному провадженні; проблеми правового регулювання форм закінчення досудового розслідування; розвиток і забезпечення функції захисту в кримінальному процесі; кримінально-процесуальна відповідальність за новим Кримінальним процесуальним кодексом України; допустимість доказів відповідно до КПК 2012 р.; реалізація інституту сприяння захисту в кримінально-процесуальному доказуванні; стандарт доказування «поза розумним сумнівом» у кримінальному процесі України.

Аспіранти кафедри кримінального процесу досліджують проблеми, пов'язані з реалізацією засади змагальності під час обрання, зміни та скасування заходів забезпечення кримінального провадження; із забезпеченням права на ефективний захист у кримінальному провадженні в контексті європейських стандартів прав людини; процесуальний порядок розгляду та вирішення слідчим суддею клопотань про обрання, зміну та скасування заходів забезпечення кримінального провадження; особливості доказування під час розгляду та вирішення слідчим суддею

та судом клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження; європейські стандарти надання кваліфікованої правової допомоги в кримінальному провадженні; процесуальні й організаційно-тактичні засади аудіо-, відеоконтролю особи й аудіо-, відеоконтролю місця; повноваження слідчого під час обрання, зміни, скасування заходів забезпечення кримінального провадження; прокурор як суб'єкт доказування під час обрання, зміни, скасування заходів забезпечення кримінального провадження; захисник як

суб'єкт доказування під час обрання, зміни, скасування заходів забезпечення кримінального провадження; ухвала суду як кримінально-процесуальне рішення; право підозрюваного, обвинуваченого мати час і можливості, необхідні для підготовки свого захисту, та ін.

Кафедра кримінального процесу являє собою потужний викладацький і науковий колектив, здатний здійснювати наукове забезпечення правотворчої та правозастосовної діяльності, ефективну підготовку фахівців у сфері кримінальної юстиції.

